

„ЧАРЛИ И ФАБРИКА ЧОКОЛАДЕ“ - Роналд Дал

Роналд Дал је био британски књижевник норвешког порекла. Занимљиво је то да је продато више од двеста педесет милиона његових дела што га сврстава у једног од најпознатијих британских књижевника. Почео је да се бави књижевношћу после Другог светског рата када је у новинама описивао своје доживљаје које је преживео као пилот који је у рату био повређен.

Роман „Чарли и фабрика чоколаде“ је несумњиво његов најпознатији дечји роман који говори не само о животу једног сиромашног дечака који доживљава преокрет већ по мом мишљењу овај роман има дубоку поуку јер нам говори о личностима људи које нас окружују. У почетку то нисам схватао али како је радња романа одмицала полако сам почео да размишљам о сваком лику посебно, проналазећи увек некога из свог окружења ко подсећа на њега. На крају сам схватио да све људе на свету можемо да поделимо у одређене групе које мање више карактеришу сличне особине. На моју велику жалост, долазим до закључка да је много више оних који припадају људима са негативним особинама што у осталом и ликови овог романа доказују. На срећу, закључујем да свака мана има своју врлину и да сваки човек може да се промени уколико му пружимо шансу и као пријатељи укажемо му где греша.

На самом почетку књиге, писац нас уводи у радњу описујући главног јунака Чарлија и његов начин живота. Још у првим страницама сазнајем да је Чарли дечак кога красе најлепше могуће врлине. Његова породица је веома сиромашна али је изузетно сложна иако је многобројна. Њих седморо живи у једној трошној дрвеној кућици у којој постоји само један кревет. Морам да признам да сам се насмејао када сам прочитао ову чињеницу али не због тога што сам желео да се наругам већ због тога што сам коначно схватио значење народне изреке „Кад чељад није бесна, кућа није тесна“. Чарлијева породица је то показала на примеру. На жалост, данашње породице имају све мање и мање чланова а безброј соба које су празне...

Чарлијев отац је једини радио и једва прехрањивао своју породицу која је била више гладна него сита али ни једног тренутка током читања ове књиге нисам уочио да се било ко од њих пожалио на сиромаштво у коме су живели. Напротив, стичем утисак да су сви били срећни са оним што су имали и да никада никоме нису завидели због тога што су људи око њих живели у изобиљу.

Недалеко од Чарлијеве куће налазила се фабрика чоколаде поред које је Чарли сваког дана пролазио омамљен опојним мирисом. Тај мирис му је био још опојнији јер је чак и чоколада за њега била недостижна. Он ју је добијао од својих родитеља једном годишње за рођендан али им то никада није замерио. Чак шта више, та чоколада му је још више значила јер је поред то мало задовољства које је осећао док му се полако топила у устима, знао да је у њу стала сва љубав његових родитеља јер да би му купили тај скромни поклон за рођендан, морали су много да штеде или чак да остану гладни. То је Чарли умео да цени. Због свега тога сматрам да је Чарли био дете кога су красиле најлепше особине које се рађају у човеку који нема ни мало зла у себи. Схватио сам да Чарли у овој књизи описује оне малобројне људе у свету чије је срце неискварено и чисто и поред толико зла које нас окружује.

Једнога дана, власник фабрике чоколаде, господин Вонка, схвата да је веома стар и на неће моћи још дуго да управља фабриком. Био му је потребан неко ко ће умети да настави посао, али њему није било битно да то буде неко ко познаје процес производње чоколаде већ неко ко ће умети да цени све оно што је он за толике године тешког рада створио. Због тога долази на идеју да у омоте чоколадица убаца пет златних улазница које ће по његовом мишљењу извући само они одабрани. Господин Вонка нам овом својом одлуком показује да у животу ништа није случајно. Он верује да ће улазнице извући они који се по нечему разликују од осталих и да ће међу њима наћи оног ко заслужује да буде његов наследник. Иако нико није знао скривену намеру господина Вонке, сви су са великим нестрпљењем очекивали да баш они извуку златну улазницу која ће им омогућити обилазак фабрике.

Ту писац уводи у радњу и остале ликове. Први који проналази улазницу је дечак по имену Август Глуп кога писац описује као дечака који не престаје да једе. Због дога је постао болесно дебео јер је прождирио све што му падне под руку. Размишљајући о његовом лику, дошао сам до закључка да он представља оне људе који су неумерени у храни и пићу, а то је велики грех јер не само да води у болест већ изазива и велико зло у људима и породицама. Ворука је размажена мезимица богатих родитеља који су купили на хиљаде чоколадица не би ли задовољили једину неостварену жељу своје мезимице. По мом мишљењу, Ворука је одлика оних људи који су похлепни и незасити. Такви људи не обраћају пажњу ни на кога осим на себе саме. Такви људи су себични и мисле да се цео свет врти око њих. Трећа је улазницу извукла девојчица по имену Виолета . Она је припадала оним људима који живе у слави али и поред тога што је била неприкосновена у каратеу, желела је да јој се сви диве па макар и по глупостима. Њен циљ у животу је био да освоји светски рекорд у жвакању жваке! Виолета ми највише личи на све већи број мојих вршњака којима није циљ у животу да се истакну по знању или добрим делима већ

на све могуће начине чине глупости (врло често и опасне по здравље или живот) и преко друштвених мрежа их деле са себи сличнима не би ли били што популарнији. Четврта улазница припала је дечаку који се звао Мајк, кога је писац описао као неког ко не престаје да гледа у екран телевизора. Он је знао све видео игре које су постојале и све јунаке који су се у њима појављивали. Мислим да Мајк припада све већем броју људи који сваки тренутак свог живота проводе уз рачунар, телевизор или телефон и на тај начин беже од својих животних проблема. Дошао сам до закључка да је Мајк дете коме као и свој осталој деци па и одраслима који тако живе, недостаје љубав ближњих. Због тога се осећа запостављено и бежи у нестваран свет видео игара.

Радња кулминира када је и Чарли сазнао за ову радосну вест, али је због ситуације у којој је живео знао да су шансе да он освоји награду веома мале, скоро непостојеће. Као и сваке године за рођендан добија чоколадицу која му је ове године још дража јер му је отац у међувремену остао без посла па је знао са колико љубави и одрицања је купњена. У овом тренутку се види да је он ипак био само дете које се дубоко надало да ће на дну омота пронаћи златну улазницу. Са великом стрепњом је отворио чоколадицу али када је није пронашао није ни једног тренутка очајавао. Навикао је да у животу не може да добије све што пожели па му ни ово разочарање није тешко пало. Његов дека Џо, који је знао шта се крије у Чарлијевом срцу, даје му тешко уштеђени нивац да купи још једну чоколаду и оствари своје снове. На жалост, ни овог пута Чарли не налази уланицу. Ни сада није показао очај већ је прихватио то као Божју вољу и наставио свој живот. Међутим, како се у животу све дешава са неким разлогом, Чарли је на улици пронашао новчић за који је могао да купи више чоколаде и на тај начин да повећа шансу да освоји награду. Без много размишљања одлучује да купи само још једну чоколаду а остатак новца да да својим родитељима који ће купити храну за читаву породицу. У овом тренутку Чарли показује све своје врлине на делу. Показује да је спреман да се жртвује због других. Он није могао да поједе све те чоколаде а да при томе зна да је његова породица гладна. Његово добро дело није могло да остане ненаграђено као што иначе и у животу и буде. Стрпљење се увек исплати. Чарли је добио последњу златну улазницу.

Пошто је могао да поведе још једну особу са собом, Чарли одлучује да то буде дека Џо који му је несебично дао своју тешко стечену уштеђевину. У фабрици чоколаде их је дочекала права авантура. То је био невероватан догађај за сву децу. На почетку обиласка добили су строга упутства господина Вонке да ништа не смеју да дирају без њихове дозволе и да смеју да једу само оно што им они кажу. Прозлазећи кроз разне авантуре (које су свима њима заправо биле тест) деца показују своје прво лице. Ненавикнути на забрану и поштовање старијих, деца крше заповести господина Вонке и свако од њих упада у неку невољу. На крају

остаје само Чарли кога је господин Вонка изабрао за свог наследника без имало оклевања. Чарли је на делу показао своју скромност, послушност и стрпљење а то увек буде награђено.

Када је господин Вонка сазнао за Чарлијево сиромаштво, одлучио је да његову породицу насели у фабрици у којој су вредно радили.

Читајући ову књигу, дивио сам се Чарлију који је имао тако дивно и велико срце. То је дечак на кога би сва деца требало да се угледају. На жалост, око мене је све више оних људи који припадају групи људи коју представљају остала деца. Иако је овај роман писан пре скоро сто година схватио сам да се људи нису много променили. Увек су постојали они људи који су гајили негативне особине а и у другима су их тражили али насупротив њих постоје и постојаће и они који су можда малобројни, који нам на делу показују колико је овај живот леп.

ОШ“Иво Андрић“

064/9798156
nemiozne@gmail.com